

Microsoft Windows 7

Osnove operacijskog sustava Windows

Razne radnje s objektima

Rad s više prozora

Vježba 1.

- **Kopirati** mapu **Za Win** s interneta na radnu površinu svog računala. Mapi promijeniti naziv u **Za Win_Prezime**.
- Otvoriti mapu **Za Win_Prezime** pa pokrenuti:
 - **tri** objekta **iste vrste (tipa)**,
 - još **tri** objekta **raznih vrsta (tipova)**.

Rad s više prozora

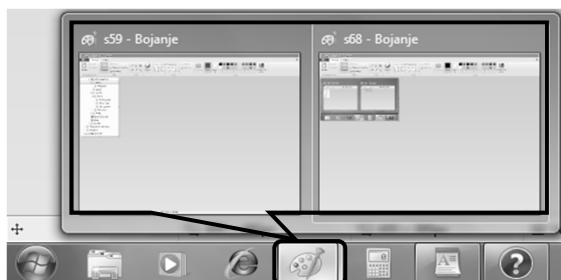
- Svi otvoreni prozori predstavljeni su gumbima programske trake.
- Ako se otvori više prozora, Windows automatski **grupira otvorene prozore istog programa u jedan gumb** na programskoj traci.

3

Rad s više prozora

- Postavljanjem pokazivača na gumb koji predstavlja više otvorenih prozora istog programa, prikazuje se **pretpregled minijatura svih otvorenih prozora koje taj gumb predstavlja**.

4

- Postavljanjem pokazivača miša **na minijaturu**, prikazuje se **odabrani prozor**.

5

Pokaži radnu površinu

- Sve otvorene prozore može se **istodobno minimizirati** pomoću gumba **Pokaži radnu površinu** (ponovni klik na isti gumb vraća prikaz otvorenih prozora).

6

Rad s više prozora

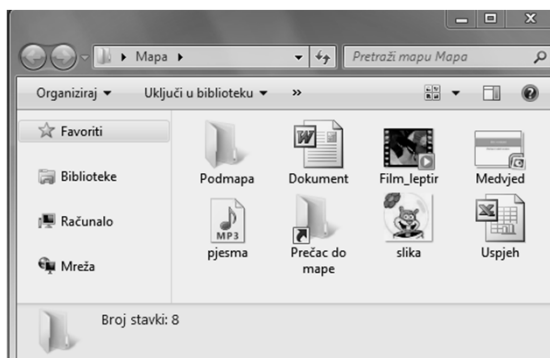
Vježba 2.

- Isprobati **rad s gumbom koji predstavlja više otvorenih prozora.**
- Isprobati gumb **Prikaži radnu površinu.**

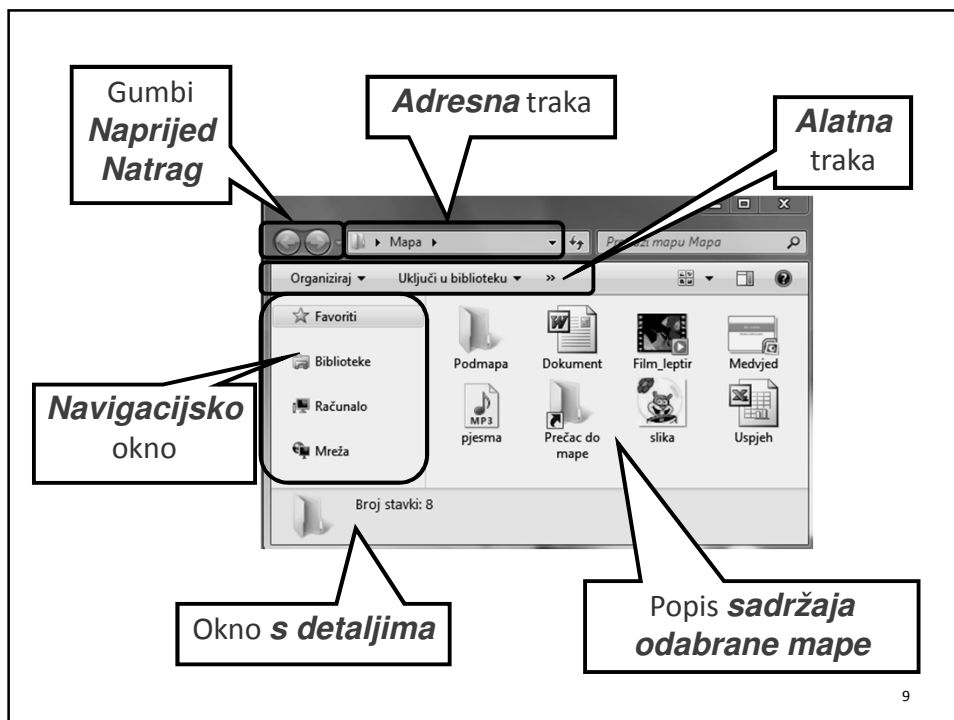
7

Prozor mape

- Prozor mape sadrži elemente koji ***olakšavaju rad s mapama i datotekama.***

8

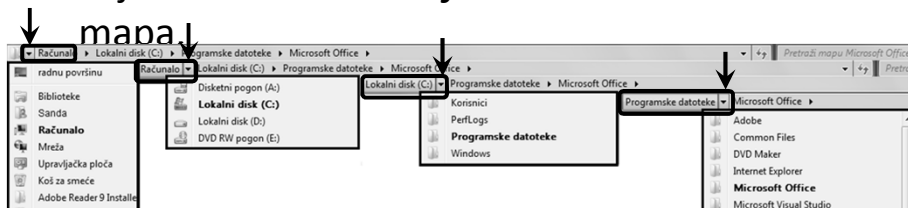
Adresna traka

- Adresna traka prikazuje ***mjesto*** (smještaj objekta) ***koje je korisnik trenutno odabrao***.
- Svako od mjesta u adresnoj traci posjeduje ***dvije oznake strelica***, s lijeve i s desne strane.

Adresna traka

- Strelica **s lijeve strane** otvara popis mjesta koja se nalaze **na istoj razini** kao i odabrana mapa.

- Strelica **s desne strane** otvara popis mjesta koja predstavljaju **podmape** odabrane mape.

11

Adresna traka

- Prikaz mjesta koje je korisnik trenutno odabrao može biti zapisan **na dva načina**:

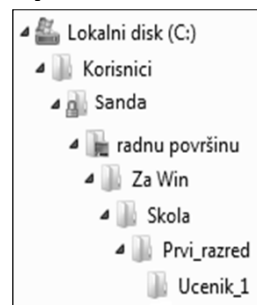
- Donji način zapisa je **potpuna staza** do odabranog mjesta.

12

Adresna traka

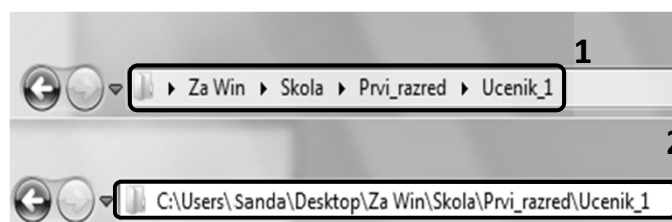
- Iz staze se vidi da je objekt smješten **na disku C:**
- Znak \ označava **prijelaz u podmapu.**
 - Stoga se može vidjeti da se mapa **Ucenik_1** nalazi u mapi **Prvi_razred**, ova pak u mapi **Skola**, **Skola** u mapi **Za_Win** koja se nalazi na **Radnoj površini (Desktop)**. Mapa **Radna površina** je unutar mape korisničkog računa **Sanda** koji je podmapa mape **Korisnici (Users)**.

13

Adresna traka

- Za prijelaz iz prikaza 1 u prikaz 2 potrebno je kliknuti mišem **unutar adresne trake.**

- Za povratak u prikaz 1 treba kliknuti **u okvir popisa sadržaja odabrane mape.**

14

Adresna traka

Vježba 3.

- Koristeći prozor mape **Za Win_Prezime** naučiti **rukovati adresnom trakom**.
- Pogledati koji se objekti nalaze **na istoj razini** kao i mapa **Za Win_Prezime**, uočiti njene **podmape**. Odabrati podmapu **Skola**.
- I **Skola** ima podmape, prijeći u **Prvi_razred**, pogledati sadržaj, **odabrati** podmapu **Ucenik_2**.

15

Gumbi Naprijed, Natrag

- Gumbi **Naprijed**, **Natrag** omogućuju **kretanje do mjesta koja su prethodno otvarana**, a da se prozor ne zatvori. Gumbi djeluju suglasno s aktivnostima u adresnoj traci.

16

Nedavno posjećena mjesta

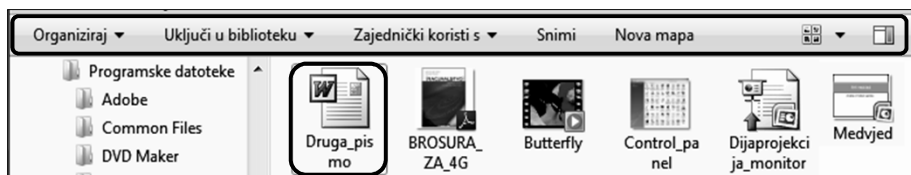
Vježba 4.

- Iz mape **Ucenik_2** prijeći u mapu **Treci_razred**.
- Koristiti gumb **Natrag** pa se vratiti na mapu **Ucenik_2**. Aktivan postaje i gumb **Naprijed** koji omogućava vraćanje na **Treci_razred**.

17

Alatna traka

- Ovisno o tom *koja se vrsta (tip) objekta označi*, alatna traka *sadrži dostupne naredbe*. Omogućava npr.: organiziranje prikaza, promjenu prikaza objekata, kopiranje objekata na optički medij, i dr.

18

Alatna traka

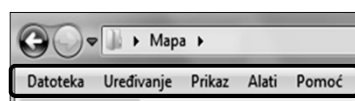
Vježba 5.

- Otvoriti mapu **Za Win_Prezime** . **Označivati objekt po objekt** pa **pratiti promjene ponuda naredbi** koje se događaju u alatnoj traci.

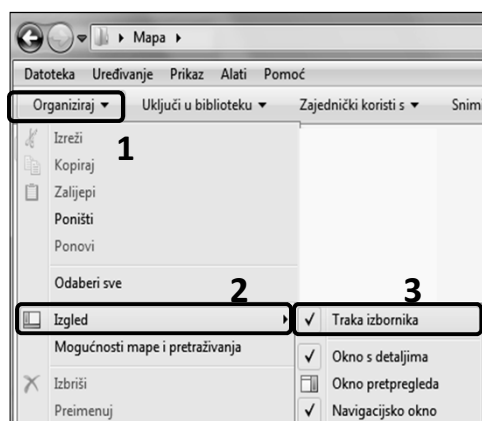
19

Traka izbornika

- U prozoru mape moguće je prikazati i **traku izbornika**.

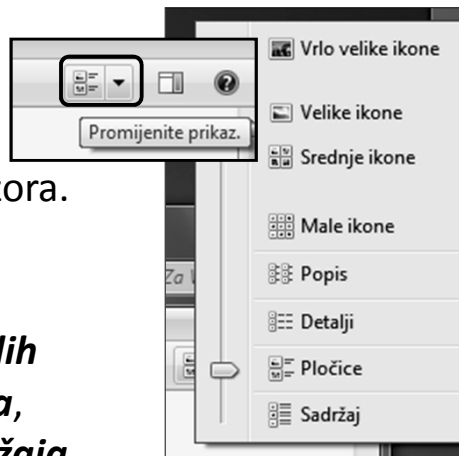
- Potrebno je birati:
 - **Organiziraj**,
 - **Izgled**,
 - **Traka izbornika**.

20

Alatna traka - Prikazi

- **Promijenite prikaz :** za promjenu **načina prikaza sadržaja** prozora.
- Razlikuju se prikazi u obliku **vrlo velikih, velikih, srednjih i malih ikona**, u obliku **popisa, detalja, pločica, sadržaja**.

21

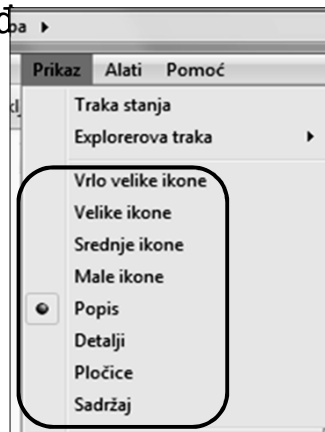
Razni prikazi iste mape

Naziv	Datum izmjene	Tip
Podmapa	4.10.2009. 18:34	Mapa s datotekama
Dokument	19.9.2009. 12:46	Dokument programa Microsoft...
Film_leptir	2.11.2006. 14:37	Windows Media audio/video...
Medvjed	14.9.2009. 9:48	Prezentacija programa Micros...
pjesma	18.6.2009. 15:46	Zvuk u MP3 obliku
Prečac do mape	24.9.2009. 20:59	Prečac
slika	3.9.2009. 15:58	JPEG slika
Uspjeh	14.9.2009. 9:45	Radni list programa Microsoft Of...

22

Razni prikazi iste mape

- **Način prikaza** sadržaja prozora moguće je mijenjati i za to predviđena naredbom izbornika **Prikaz** (prethodno uključiti traku izbornika!).

23

Razni prikazi iste mape

Vježba 6.

- **Mijenjati prikaze** mape Za Win_Prezime.
- **Uočiti značajke** svakog prikaza.

24

Zaglavlja

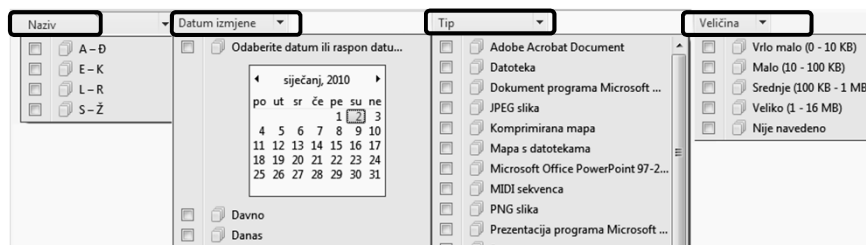
- Ako je mapa prikazana prikazom **Detalji**, korisniku je dostupna i **traka Zaglavlja**.
- Zaglavlja** pokazuju informacije o objektima kao što su npr.: **Naziv**, **Veličina**, **Tip**, **Datum izmjene** i dr.

Naziv	Datum izmjene	Tip	Veličina
Podmapa	4.10.2009. 18:34	Mapa s datotekama	
Dokument	19.9.2009. 12:46	Dokument programa Microsoft ...	35 KB
Film_leptir	2.11.2006. 14:37	Windows Media audio/videodato...	2.733 KB
Medvjed	14.9.2009. 9:48	Prezentacija programa Microsoft ...	513 KB

25

Zaglavlja

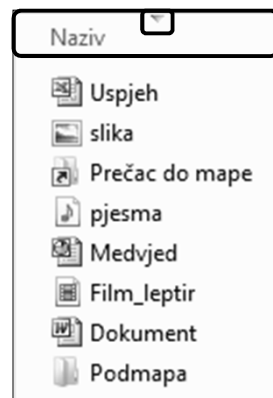
- Zaglavlja su korisna jer osim **informacija o objektima omogućuju njihovo sortiranje, grupiranje i izdvajanje po odabranom kriteriju**.

26

Sortiranje

- Za sortiranje objekata u npr. **silaznom smjeru** potrebno je **kliknuti mišem** u traci **Zaglavlje na područje željenog kriterija** (za sortiranje u suprotnom smjeru treba kliknuti još jednom).

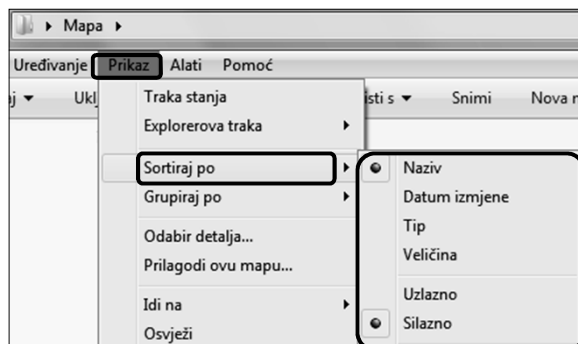

Sortiranje po kriteriju
Naziv, silazno.

27

Sortiranje

- **Sortirati** je moguće i za to predviđenom naredbom izbornika **Prikaz** (uključiti traku izbornika!).

28

Sortiranje

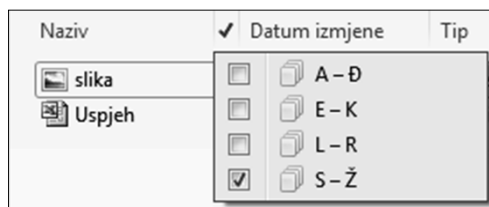
Vježba 7.

- Sadržaj mape **Za Win_Prezime** sortirati:
 - po **Nazivu**, u **silaznom** smijeru.
- Nakon toga, **promijeniti kriterij** sortiranja:
 - po **Veličini**, u **uzlaznom** smijeru.

29

Filtriranje

- Za filtriranje objekata trenutno otvorene mape treba u traci **Zaglavlj**a odabrati **kriterij**, a zatim **označiti filter**. Moguće je filtrirati i **prema više kriterija odjednom**.

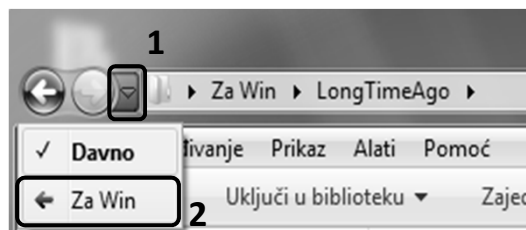

Filtar izdvaja objekte čiji **naziv** započinje na slova **iz raspona S-Ž**.

30

Poništavanje zadanog

- Sortiranje i filtriranje objekata **poništava se** odabirom **strelice lijevo od adresne trake**, a potom **označivanjem polaznog mjesta iz ponuđenog popisa** (kod filtriranja – dovoljno je **isključiti zadani filter**).

31

Filtriranje

Vježba 8a.

- Sadržaj mape **Za Win_Prezime** filtrirati:
 - po Tipu, JPG slike.
 - odabrati i pretraživanje po podmapama, uočiti razliku!
- Poništiti** filtriranje.

Naziv	Datum izmjene	Tip
Pohvalnica.jpg	22.8.2006. 22:35	JPEG slika
PWP_1.JPG	15.10.2006. 18:41	JPEG slika
PWP_2.JPG	19.10.2006. 1:17	JPEG slika
win_vista.jpg	23.5.2009. 17:15	JPEG slika

32

Filtriranje

Vježba 8b.

- Sadržaj mape **Za Win_Prezime** filtrirati po dva kriterija odjednom:
 - po **Veličini**, od **100 KB - 1M**.
 - po **Nazivu** objekata, naziv započinje na slova iz raspona **A-Đ**.
- **Poništiti** filtriranje.

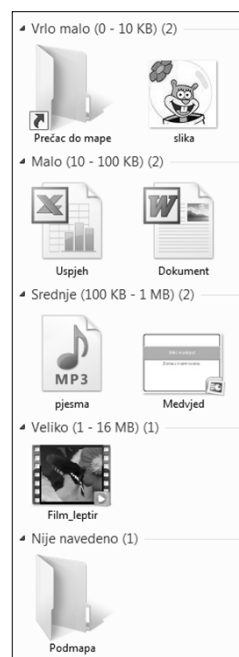
Naziv	Datum izmjene	Tip	Veličina
Dijaprojeksija_monit...	16.4.2009. 11:24	Microsoft Offi...	872 KB
Control_panel.png	23.5.2009. 19:22	PNG slika	262 KB

33

Slaganje u grupe

- Objekte trenutno otvorene mape može se grupirati **prema zadanom kriteriju**.
- Grupa prikazuje **popis svih grupiranih objekata u nizu**.

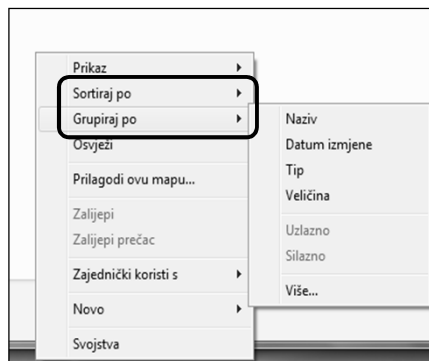
Grupiranje **po veličini**

34

Grupiranje i sortiranje

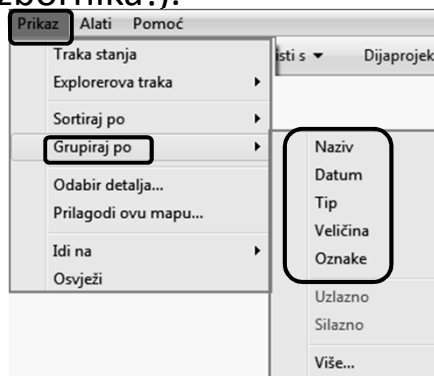
- Grupirati i sortirati se može odabirom odgovarajućih naredbi **kontekstualnog izbornika** pozvanog **na prazno područje popisa sadržaja odabrane mape**.

35

Slaganje u grupe

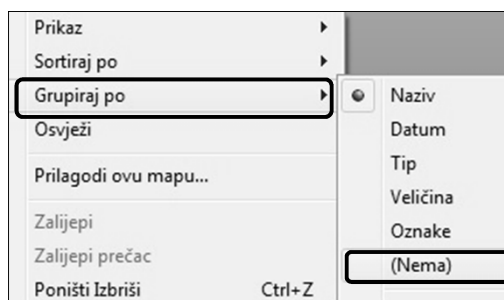
- Grupirati po odabranom kriteriju** se može i za to predviđenom naredbom izbornika **Prikaz** (uključiti traku izbornika!).

36

Poništavanje grupe

- Jednom **stvorenu grupu** po odabranom kriteriju moguće je **poništiti** odabirom naredbe **(Nema) kontekstualnog izbornika** pozvanog **na prazno područje popisa sadržaja odabrane mape**.

37

Slaganje u grupe

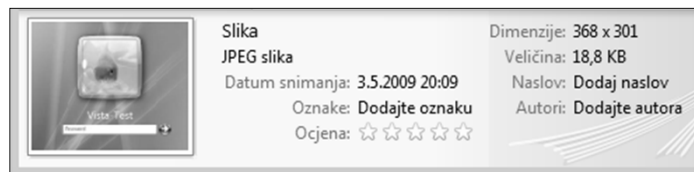
Vježba 9.

- Sadržaj mape **Za Win_Prezime** složiti **u grupe**:
 - po **Nazivu**.
- Poništiti** slaganje u grupe, a zatim ponovo složiti **u grupe**, ali sada:
 - po **Tipu**.

38

Okno s detaljima

- Okno s detaljima prikazuje ***svojstva pridružena odabranom objektu***, npr.: datum stvaranja, naslov, podatke o autoru i dr.
- Izgled mu ovisi o odabranom objektu.

39

Okno s detaljima

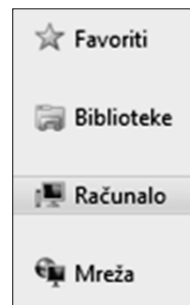
Vježba 10.

- U mapi **Za Win_Prezime** označivati objekt po objektu pa **pratiti promjene prikaza svojstava** koje se događaju u oknu s detaljima.

40

Navigacijsko okno

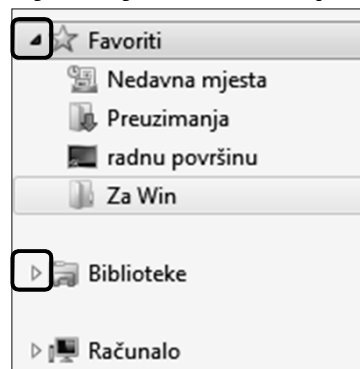
- Navigacijsko okno omogućava **pronalaženje datoteka i mapa** te **izravno postavljanje na željenu mapu** ili **memorijski medij**. Sadrži sljedeće cjeline:

41

Navigacijsko okno

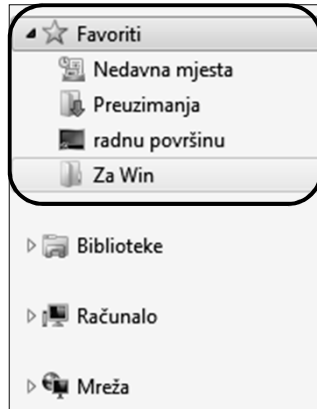
- **Svjetla strelica** označava **objekt koji sadrži podmapu** koje **trenutno nisu vidljive**.
- Odabirom, **strelica mijenja boju i otvara popis podmapa** promatranog objekta.

42

Cjelina Favoriti

- Cjelina **Favoriti** omogućava **brzo otvaranje mapa koje se najčešće koriste**.
- Sadržaj se u ovu cjelinu dodaje **povlačenjem ikone** željenog objekta **na ikonu Favoriti**.

Mapa **Za Win** dodana je u cjelinu **Favoriti**.

43

Cjelina Favoriti

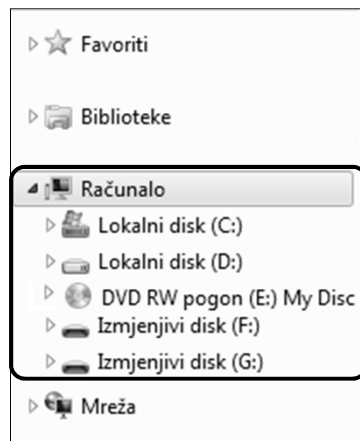
Vježba 11.

- Ikonu mape **Za Win_Prezime** dodati u cjelinu **Favoriti**.
- Provjeriti rezultat.

44

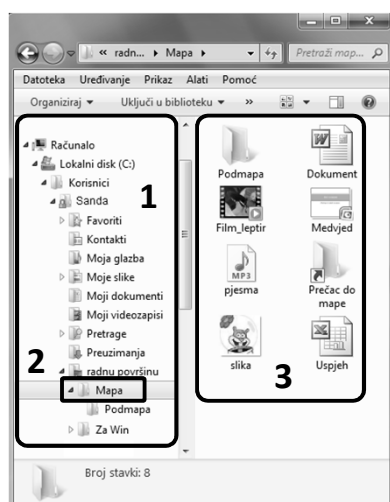
Cjelina Računalo

- Odabirom cjeline ***Računalo*** moguće je ***pristupiti*** svim trenutno dostupnim ***memorijskim medijima i njihovom sadržaju***.

45

Cjelina Računalo

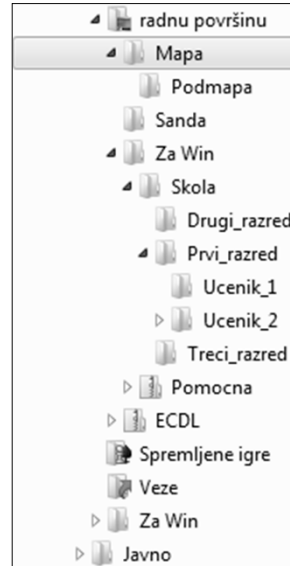

1. Cjelina ***Računalo***.
2. Odabrana je mapa naziva ***Mapa***.
3. ***Sadržaj mape*** naziva ***Mapa***.

46

Cjelina Računalo

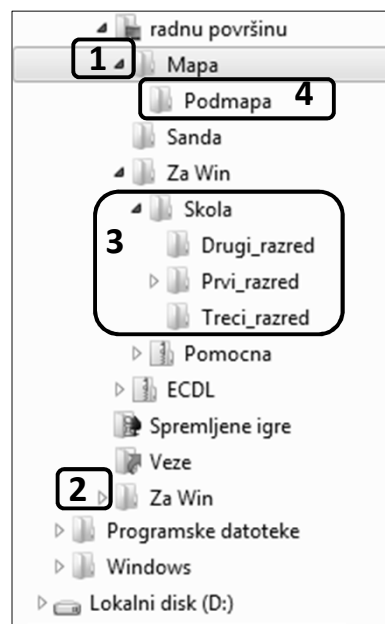
- Cjelina ***Računalo*** pokazuje ***hijerarhijski raspored mapa*** i omogućava ***postavljanje na bilo koju mapu bez otvaranja novog prozora***.
- Hijerarhijski raspored mapa naziva se ***stablo mapa***.

47

Cjelina Računalo

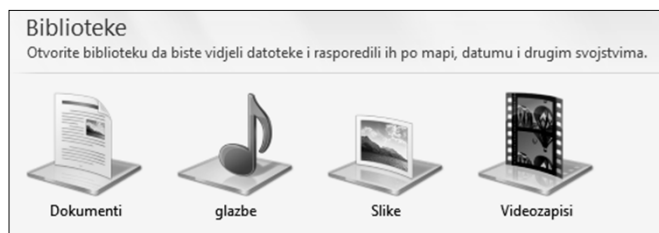
1. Oznaka mape čije su ***podmape prikazane***.
2. Oznaka mape čije ***podmape nisu prikazane***.
3. Mapa s ***podmapama***.
4. Mapa ***nema podmapu***.

48

Biblioteke

- Osim pohrane datoteka u razne mape, datoteke je moguće **organizirati i u biblioteke**.
- Sustav Windows ima **četiri zadane biblioteke: dokumenti, glazba, slike i videozapisi**. Moguće je stvoriti i **nove biblioteke**.

49

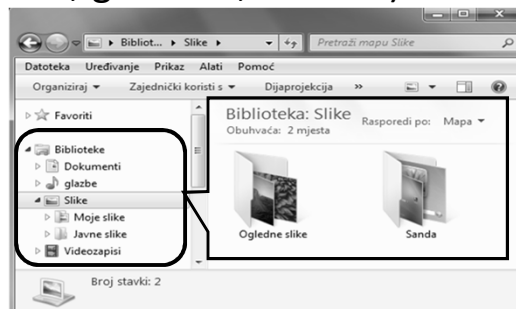
Biblioteke

- Osnovna značajka biblioteka je ta da **ne pohranjuju datoteke**.
- One **nadgledaju mape i prikupljaju podatke o datotekama** pohranjenim u različitim mapama, a potom ih prikazuju **kao jedinstvene zbirke**.

50

Biblioteke

- Korisnici pokreću biblioteke kada žele **rukovati i upravljati datotekama određene vrste (tipa) bez obzira na to gdje su smještene** (npr. dokumentima, glazbom, slikama).

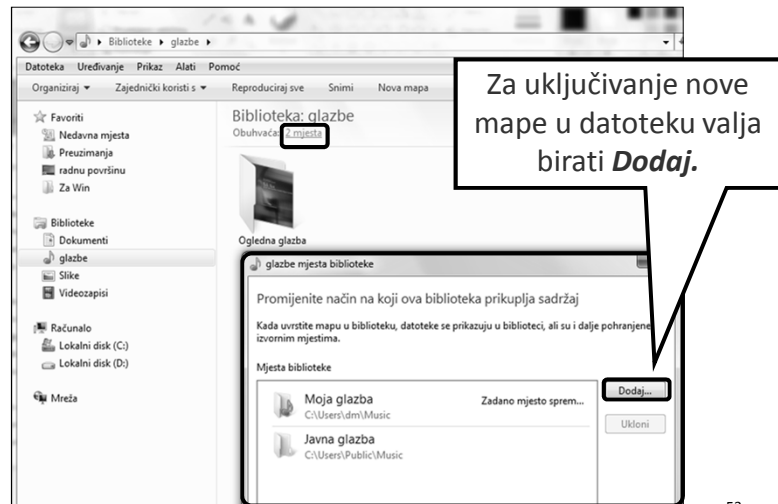
51

Biblioteke

- Po osnovnoj postavci biblioteke **prikupljaju podatke** o datotekama pohranjenim **u osobnoj mapi trenutno otvorenog korisničkog računa**.
- Da bi biblioteke mogle **prikupljati podatke** i o datotekama **proizvoljno odabranih mapa, mape** treba **uključiti u odgovarajuću biblioteku**.

52

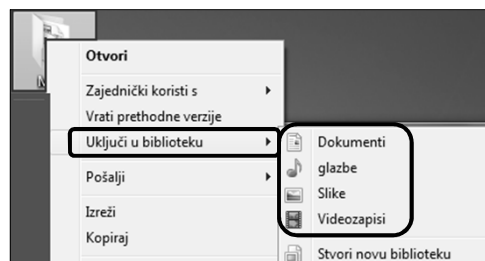
- Da bi se vidjelo **koje su mape uključene u biblioteku**, potrebno je birati željenu biblioteku, a potom naredbu **mjesta**.

53

Biblioteke

- Mapa se u biblioteku može uključiti i tako da se na nju pozove **kontekstualni izbornik** pa odabere naredba **Uključi u biblioteku**.

54

biblioteke

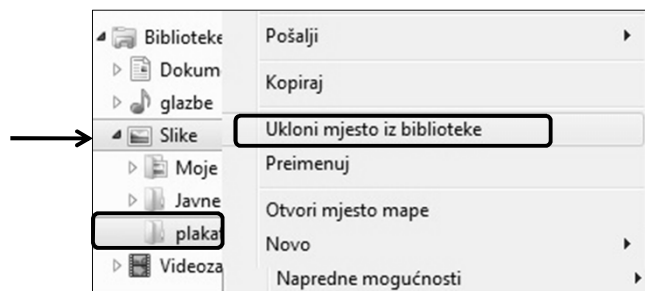
Vježba 12.

- U mapi **Za Win_Prezime** nalazi se podmapa **Plakat**.
- Dodati mapu **Plakat** u **Biblioteku Slike**, pa uočiti posljedicu.

55

Biblioteke

- Ako se *u biblioteci izbrišu* datoteke ili mape, one *neće biti izbrisane na izvornim mjestima*.
- *Brisanjem biblioteke*, datoteke i mape koje su bile dostupne u biblioteci *neće biti obrisane*.

56

biblioteke

Vježba 13.

- Ukloniti mapu **Plakat** iz **Biblioteke Slike**.
- **Provjeriti** da li je mapa **Plakat ostala** na izvornoj lokaciji ili je obrisana.